

Szerkesztőség és kiadóhivatal

néhányi-ntesa SIMON-ház Kuna József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztési részét illető
minden kérésre a szerkesztőség intézkedik.

Szerkesztési levelek csak ismert kézektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Csütörtök Julius 10.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hónapra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-huszhárom soros egy soros beiktatásért 50r.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasznos példányért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

132. szám.

A helyzethez.

Bécsből írják nekünk a „Pester Correspondenz“ után: A mily megrémültek az idevaló pénzügyi körök voltak ama balsors miatt, mely a magyar fegyvergyártást sújtotta, és a mily kárörvendők ama egészen még mindig ki nem halt csodálatos baglyok, melyek nem tudják megbecsülni Magyarország történelmi jogát az önállóságához és politikai talentumát, azért, hogy — a mint sajátságos jargonjukban kifejezik magukat — a magyar chauvinismus érzékeny kudarcot vallott: oly meglepődtek a politikai s különösen katonai körök azon erély és gondoskodó körültekintés folytán, melyet ez alkalommal is tanusított báró Fejérváry honvédelmi miniszter.

Rég elmúlt az az idő, mikor a politika és hadügy előkelőségei kaján szemmel kísérték a honvédség fejlődését. Ma már itt sem fektetnek kisebb súlyt ezen intézmény sikeres előhaladására, mint Magyarországon, és ha a magyar ellenzék azt hiszi, hogy ki tudja mily érzékeny szuráskokat, éjt itt, midőn a honvédségnek tüzéséggel, és műszaki csapatokkal való ellátását szorgalmazza, úgy nagy tévedésben leledzik. Őszintén sajnálják itt, hogy a honvédeket nem alkalmazhatják a tűz- és műszaki szolgálataiban is, miután ezen szolgálati ágak a legénységnek hosszabb s megszakítás nélküli megmaradását a tényleges szolgálathoz igényli, a mit pedig a honvédségi intézmény nem enged meg, miután a hozzátartozókat törvény védi az ily, legalább három évi tényleges szolgálatot igénylő szolgálati idő ellen. Annál többre becsülik tehát az idevaló mérvadó körök azt, hogy a honvédség, a törvény által neki nyújtott korlátokon belül, legalább felszerelve legyen ép oly jól, mint a közös hadsereg s hogy különösen a Mannlicher-fegyverekkel le-

gyen jókor s a kellő mennyiségben el-
látva.

Mert ha a kelyzet egészben és nagyban megőrzi is békés jellegét, oly mozzanatokban — sajnos — még sines hiány, melyek kihívják a szakadatlan éberséget a lehető legtekélyesebb fegyverzetben. Az orosz lapok sokkal hosszabbban és sokkal többet beszélnek a Panicza-ügyről, hogy sem aggodni ne kellene, hogy az orosz kormány is gondolt mellette valamit. Szerbiában is még mindig nem úgy folynak a dolgok, mint a monarchia és a zavartalan béke érdekében kívánatos lenne. Nem árt, sőt csak használhat, ha véderőnk minden tekintetben s minden irányban a lehető legimpozánsabb.

Nagy tetszéssel tapasztalják itt a derék Baross miniszternek egyebek közt azon sikeres fáradozásait, hogy Románia felé még három vasuti összeköttetést, illetve csatlakozást létesítsen. Minden vasuti csatlakozás egyszerűen magas politikai tekintetben új kötelék is, mely összekapcsol bennünket Romániával s egyúttal erődetek pótol, melyeket különben nehéz milliók árán építeni kellene. A vasuti összeköttetések által Románia katonai tekintetben egy terep lesz hazánkkal s háboru esetén román területen lehet, sőt kell védeni. Reménylünk, egy hamar nem kerül rá a sor. Oroszországnak respektusa van ama férfias függetlenségért előtt, melyet Románia még a különben jócskán oroszbarát konzervatív kormányzat alatt is tanusít, és bizonynyal respektusa van előttünk is, kikről tudjuk, hogy nem néznők ölbe tett kézzel, mint ez előtt, hogy a velünk baráti szövetségországot mint szállja meg s él vele vissza háborus céljaira.

Miniszterek találkozója. Külföldi lapok néhány nap óta azt a hírt közlik, hogy au-

gustus havába Kiszegben Caprivi tábornok Kálnoky gróffal, Crispi olasz és Salisbury angol miniszterekkel találkozni fog. A hír énké nyelvet keltett már azért is, mert nincs benne semmi valószínűtlen, hisz a volt német kancellár, Bismarck herceg is minden évben találkozik szokott a hármasszövetség vezérfejeivel. Mint azonban ma Bécsből jelentik, ottani illetékes körökben a találkozás tervéről még semmit sem tudnak s így a hír, ha talán nem is egészen alaptalan, de ez idő szerint még mindenesetre korai.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter szombaton indul, szemleutjára az okkupált tartományokba. A miniszter boszniai és hercegovinai utjában, a mely körülből három hétig fog tartani, Müller kormánytanácsos fogja kísérni.

Az elkeresztelés ügye A N. Fr. Pr. jelenti Rómából: Magas állású vatikáni egyéniség a magyar elkeresztelési ügyről következőképpen nyilatkozott: Korai az a jelentés, mintha a római szentszék az elkeresztelés ügyében Simor hercegprímás álláspontjának megfelelőleg már végérvényesen döntött volna. Az ügy igen bonyolódott és a tárgyalások igen lassan folynak. Nem lehet tudni vajjon a megoldás ki fog-e elégiteni minden irányban. Különben tekintettel a király békeszeretetére, a püspöki kar büles belátására és a szentszék óhajára, mely minden konfliktus mellőzésére tendál: békés megoldást lehet remélni.

Külföld.

A londoni katonai sztrájk. A katonai hatóságok elrendelték, hogy a gránátos ezred második zászlóaljának legénysége a kaszárnyájában maradjon és hogy a zászlóalj később áthelyezendő A londoni katonai kerület parancsnoka értesítette a Wellington-kaszárnyában helyezték el, hogy az őrséget átvegye és a többi teendőit végezze. Az ezred egyáltalában nem a gránátosok megfélemlítésére, vagy mivel rendelkezéssel tartanak, hanem kizárólag azon okzából helyezték el a kaszárnyájában, hogy a szolgálatot teljesítse.

Az új spanyol kabinet prog-

Turiri be nem fejezhető. Eltűnt Ormuz . . . el Turiri . . . az ürvénybe.

III.
Nincs egyszerűbb s szomorubb valami, mint Turiri élete.

Eszkubbán született, nagyon szegény kézművesektől. Gyermekkorában rosszul táplálkozott és sok verést kapott. Megtanult egy mesterséget, a melyből nyomorúságosan megélt. Megvoltak benne a szegény ember erényei: elég becsületes, elég jó s nagyon türelmes volt, de nem volt benne semmi büszkeség sem finomság, semmi lelki fényűzés.

Megházasodott, hogy egyedül ne maradjon. Gyakran volt munka nélkül. Felesége és két gyermeke meghaltak a nyomortól. Egyszer leest egy állványról és mivel, hogy rosszul apótlák, nagyon gyenge maradt két lábán, egy béna karral és gyógyíthatatlan sebbel a másik karján.

Koldulni kellett. Eleinte ügyetlen volt; szégyelte, nem mert alkalmazkodni és majdnem semmit sem kapott.

Lassankint megszokta kezét makacsul odanyújtani, mint holmi halászhalót, megszokta az alázatos testtartást, a kéregetést, a mely a járó-kelöket tüdőzi, azaz a reménytel, hogy majd megújják. — Ettől fogva keresett körülbelül anyit, hogy éhen nem halt.

Es mivel semmi öröme sem volt a világon ha néhány fillére maradt, lerészegedett tengeri-pállinkával.

Egy igen szegény leány, a ki viskója tőzsomszédságában egy kis szobácskában lakott, többször találkozza vele, megkönyörült rajta.

Minden reggel eljött, megmosta Turiri sebéit, megvetette ágát, megfozta levesét, kifoltozta ruháit és mindezekért semmit sem kért tőle.

Neve Krika volt; nem volt szép, de szeméi oly jóságosak voltak, hogy az ember szeretett velök találkozni.

ramja. Az „Epoca“, Canovas minisztereinök közlönye, ismételtén kijelenti, hogy az új cabinet távol fogja tartani magát a continens nemzeteit foglalkoztató kérdésektől és minden nemzettel szemben őszinte és loyális barátságot fog tanusítani, a nélkül, hogy bármelyiket is előnyben részesítene.

A pápa a szociális kérdésről. A pápa már befejezte a szociális kérdésről szóló enciklikáját. Három részre oszlik: történelmi, filozófiai és praktikus részre. Az utóbbi a töke egy kézben való összehalmozódása és a nagy tömegnek ily módon való elszegényedése ellen irányul. Az enciklika felhívja az államokat az osztó igazság alapelveinek a társadalomban való érvényesítésére.

A vándor cigányok letele- pitése.

(T.) Nagy szabás! Ez most a jelszó. Kis idők, kis embereknek szeretjük nevezni magunkat és a kis idők kis embereitől csak is nagyszabású dolgokat követelünk. Ha nem korszak alkotó valamivel állunk ellő, az figyelembe sem vétetik. A javítás, renoválás, igazítás, biztos de nem rohamos haladás nem vétetik számba, az államépület rendezésére szánt aprótekosabb reform nem gílt, egy-egy ferdén álló csavar rendezé állítása, amely csavar különben az egész gépezet működését zsenirozza, nem érdemi meg a szót se. Itt mindenből csak a nagyszerű, a világraszóító kell, gyökeres felforgatás, gyökeres átalakítás, milliókba kerülő experimentálás, különben az igen tisztelt ellenzéki sajtó nem miltatja arra, hogy a reformok számába sorozza. A reformálás hangyja munkáját végezzük, az apró részletek javításával igyekszünk lassan lassan új alakot adni a régi romnak, mint ahogy teszik Budán a Mátyás templommal, de ha itt földig le nem hányt s egészen alapjából kezdett palotákat nem látnak, hát nincs reform. Ezért a nagy jajgatás a reformok után, mert fájától nem akarják az erdőt látni, s a szakadatlanul folyó reform munkálatok közepett, nem veszik észre a reformot.

Es a nélkül, hogy tudta volna miért, Tiriri leste mindennap betegágyán azt a pillanatot, s melyben Krika felkelvén, megjelent ablaka előtt . . .

Egyszer, hogy * Tiriri szokás szerint koldult, egy gazdag ember megvetéssel odadobott neki egy arauyat.

Ugyanabban a pillanatban Ormuz megengedte, hogy Tiriri lelke visszamelelézszék arra, hogy hajdan Turiri lelke volt.

Es Turiri látván a gyűlöletet a gazdag ember szemében, a ki neki az alamizsnát adta megértette, hogy Tiririt miért ítélte el Ormuz.

Megértette, hogy ő is előbbi életében jöllehet segítette őket, szintén gyűlölte a nyomorultakat, lealacsonyodásukért és rutságukért, azaz oly dolgokért, a melyekről nem tehettek.

Másnap reggel, midőn Krika eljött sebéit bekötözni, megnézte a leányt. Látta, hogy undor nélkül végezte e munkát és hogy szeméi jóságosak és nyugodtak maradtak.

Eszrevette akkor, hogy ez a fiatal leány, a ki őt ápolja és nem riad vissza tőle, ámbár borzalmas nyomorult volt, igazán jó és szent.

Midőn a leány elvégezte a kötözést-Turiri halgatagon megcsókolta a kezét és sirt.

Es Ormuz kegye megengedte neki, hogy még az éjjel kimuljon nagyon szelid halálal.

— Mit értettél meg? kérdé Ormuz Turiri-Tiriru lektől.

— Ezt értettem meg, Uram: Szegény módra kell szolgálai a szegényeket. Le kell ereszkedni a szegény emberek lelkéhez, nem kell őket megvetni egy oly lelki sülydedért és csorbulásért, a melyhez mi is lesüllyedhetünk volna, ha ugyanaz a baj sújt, szeretnünk kell őket legalább megadásukért, őket,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

Jótekonyság.

— Erkülesi rege. —

Írta: Jules Lemaitre.

(Vége.)

II.

Tul az időn, tul a téren, tul a világon . . .
Hol tehát?

Nem tudom, nem tudja senki.
Turiri lelke megjelent Ormuz előtt, itéletét várva:

Ormuz kérdezte tőle:
— Mit tettél a földön? Melyek műveid?

Turiri, nagyon megnyugodva a vándorítélet felől, szerényen és őszintén így felelt:
— Bizony, gyenge voltam, csak ember lévén. Gyönyörködtem a szép színekben, szép alakokban, s illatokban, az édes érintkezésben és a szó semmis játékaiban. De filléremből négy kórházat alapítottam, a szegényeknek vagyonom kilencz tizedrészét adtam és magamnak csak tizedét tartottam meg.

— Igaz, mondá Ormuz, nem voltál gonosz ember, sőt gyakran bizonyos emberséges érzés vezérelt. Mindazonáltal ez alkalommal nem jutsz paradicsomba. Hanem lelked vissza fog szállni egy másik testbe és új földi életet fogsz élni, hogy vezekejl és tanulj.

Turiri megdöbbenve kérdezte:
— Miért kell vezekejl, Uram?

— Szállj magadba, szóló Ormuz, és jobban ismérd meg magad. Mi volt gondolatod, midőn javaidat a szegényeknek osztogattad? És ez nap, midőn az öreg koldust találtad és a halvány asszonyt csecsemőjével és a kéz s láb nélküli embert, mit érezteél szivedben?

— Végtelen könyörületet az emberi fájdalom, válaszolt Turiri.

— Hazudsz, mondá Ormuz. Látásuk neked eleinte kellemetlen meglepetés volt. Nagyon durván emlékeztetett arra, hogy van

szenvetés és nyomor. Aztán nehezteltél rájuk, hogy szeméidet bántják tisztátalanságuk és rutságuk által. Haragudtál rájuk lealacsonyodásukért is, az aljasságért, a melylyel hozzád rimázkodtak és daráló kéregetésök makacsosságáért; és undorral dobtad oda nekik alamizsnát. Te annyira megvetted a szerencsétleneket, hogy egy izben nem tudtad elviselni háladásukat, mert népies ömlengéseik durvasága ingerelt; és gyöngéd izlése megtagadta a szegény emberektől azt a jogot, hogy háladatosságuk által bizonyithassák neked, hogy nem méltatlanok jótéteményeidre. Erőlökdtél elnyomni a nyomort, mivel azt vélted, hogy bemocskolja a világot és meggyalázza az életet. De mondom neked, én, a ki a lelkeket vizsgálom, lázongás és gyűlölet volt jótekonyságodban.

— De, — válaszolt Turiri — nem a nyomorultakat gyűlöltém, hanem a szenvedést, a roszt, Áhrimánt, a te örökös ellenségedet.

— Áhrimán, az én vagyok, — viszonzá Ormuz.

— Te, Uram? *

— Én vagyok Áhrimán, minthogy Ormuz vagyok. A jó csak a rosszból származhatik; az erény csak a szenvedésből.

— És ez a legfőbb bölcsesség, a mit találtál, Uram?

— Ne káromolj. A rossz el fog mulni. Csak azért létezik, hogy a boldogságot és az erényt szülje. Ha majd eltűnik a föld, a melyen végbemegy a megpróbáltatás, ha mind az igazságos lelkek velem lesznek, úgy lesz mintha a rossz soha sem létezett volna.

Igaz lehet, mondá Turiri. De mi következik ebből az én esetemre. Ugyan mily érzelmeket kelthettek bennem ama lealjasodott és visszatetsző teremtesek? és tartozom-e nekik egyebbel, mint hogy nyomorukat enyhítsem?

— Épen hogy ezt tanuljad, visszaküldlek a földre.

— De uram . . .

A belügyminisztériumot is vezető miniszterelnök ismét egy oly reformot helyezett kilátásba, mely igaz, hogy nem fog egekbe verni, s mint az Eiffel torony a tornyok világában, ez a reform a reformok világában nem fog új korszakot alkotni s a Kárpátok fölé emelkedve, villanyos fényt árasztani Európára, hanem meg fogja menteni az országot egy oly kellemetlenségtől, amely kellemetlenséget, ha bár a városok lakói nem ismerik is, de ismerik a falusiak, kivált a pusztán avagy a tanyán lakók. És hogy végre valahára az a reform is jelezve van, az ország régen hangzatosított óhaja fog teljesülni általa, mintha egy legyekkel, szunyogokkal, avagy egerek és patkányokkal elárasztott majorság vennie az ígéretet, hogy meg fog szabadítani e végzetlenül alkalmatlan bogarakatól és férgektől.

Szent Kleofás! Mily karaván! Nem lehet más, mint oláh cigány!

Ez a Phraók óta sohasem korlátozott, helyhez soha nem kötött undok nép, mely még ma is a régi piszoknak rétegei hőz fetreng, meztelen rajkókat állít a közszemérem tekintete elé, egy-egy sátorban rakásra bujva hemzseg mint valami rajzó patkány sereg és düggel él; ez az utakat és falukat elárasztó, pusztai lakókat és utasokat veszélyeztető szemtelen és ravasz csürhe, mely a hazugságban iskolázta magát, a tagadásban és renyhességben növekszik, a becsületről fogalommal sem bír s a család képezi legfőbb büszkeségét; az az ártalmas féreghez hasonló és művelésre, szorgalomra, tisztességre soha nem szorított ruházatában úgy mint jellemében rongyos portyázó had, rá volt boosátva a művelt társadalom testére mint valami tekély, s arra veszélyre, kellemetlenségre, melyet okoz, arra az erkölcselenségre és becsületlenségre a melyet képvisel, valóban, minél kevesebb gondot fordítottak a kormányok, s annyi sok megoldott nehéz kérdés közt eme piszok érintésétől undorodni látszottak. — És ez a nyomorult raj gunyt üzött, a minthogy a még ma is gunyt üz a tisztességből. Szemben alázatos és talpnyaló, míg háta megett ki-nevet kigunyol, mindent ami az ő piszkától különbözik. Nője mint férjja, az állati butaság példányképe, s az arczatlanság netovábbja.

Ezt a foltot tünni, valóban szégyenére vált polgáriasságunknak, de még nagyobb szégyenére az a nyilatkozat, hogy ezen a mezerián nem lehet segíteni. Hogy mikor milliókat lehetett elfogni a nomád élettől s kötni az ekeszarvához, városok és falvak alapítására szoritani, hát hogy akkor, a civilizált társadalom közepett, egy ilyen sem isteni sem emberi törvényt ismerni nem akaró szemétdat ne lehetne rendbe szedni?

a kik számosak és a kik, ha baragjukban egyesülnek, elsőpörnek a gazdagokat, mint a szalmát; keresztük kell végre, vajjon nem találunk-e bennük a nemeség és méltóság valami nyomát. És alázattal kell őket szolgálni; a mint bele törődünk saját szenvedéseinkbe, úgy kell beletörődünk mások nyomorába, a mennyiben finnyosságunkat serti; a midőn könnyítettak rajtuk, nem szabad beszünködnünk a nyomoron, hanem el kell fogadni, a mint az ember elfogadja tikkoszandékait annak, a ki egyedül ismeri a dolgok okát. Mert a mindenség célja nem a pastikus szépséget létrehozni, hanem a jó-ságot.

— Körülbelül így van, mondá Ormuz Jó szolgám, lépj be hozzám.

A Bettiorvosa.

(Elbeszélés.)
Irtá: Lovász János.

Mosolygom kell, valahányszor rá gondolkodom, hogy milyen különös módon ismerkedtem meg vele. Egész véletlenül valahonnan megtudtam, hogy Bettinek hívják, egyszer kíváncsiságból titokban hazakísértem, de hogy szülei, testvérei vannak-e, vagy mivel foglalkoznak? nem hallottam soha. Olyan utcazi ismerkedés volt köztünk. Csak a szemünk találkozott és a szemünk beszélt egymással. A sétátéren, hol délutánoként egyszer-kétszer végig mentem, Bettit rendszeren találtam. Ab rándos fekete szemét mosolyogva vetette réám, mikor közeledett, megállította lépteit és mikor elhagytuk egymást, mindketten visszapiillantottunk. Tudja az ürdög, én úgy találtam, hogy ez a kis barna leány magaviselete kedélyessé teszi az unalmas sétálgatást és bár nem számítottam semmi különösebb kalandra, soha el nem mulasztottam volna, hogy szemébe nézzek a kedves kis barnának.

16—17 éves lehetett; nem volt valami elbájoló szépség, de fekete szemében az ártatlanság tüze csillogott. Sűrű gesztenye-szín haját egy fonatban leeresztve hordta, melyet

Hát mondom, ez a reform nem akar valami egetverő s csuasával a felhőket keresztül bükő a féle reformoriás lenni, mint amilyent nagyra termett ellenzéki reformereink emlegetnek, de az ország lakóinak ama régi ohajtott vágyához tartozik, mely sajnos nem vétett ez idáig kellő figyelembe. Mindenesetre Szapáry Gyuláé lesz az érem, ha le-tisztítja országunkról a szennyfoltot, s megtisztítja a társadalom testét e viszketeg kellemetlen daganattól.

Csak el kell nézni, mikor félre eső utakon a lakatlan rónán vagy az erdők közt, egy-egy ily karaván hosszú sora porzik, avagy füstöl a felsátorozott tábortáborban. És ha közel jutsz hozzá, a rajkók egy egész falkája lep meg, mely a legszemtelenebb toladással kísé-ri kocsidat mint valami sakál had, De nap-pal még csak megjárna, hanem éjjel, járatlan vidéken, e szabadalmazott zsványok rablógylilkosságának van kitéve minden utas.

Üdvözöljük a belügyminisztert ezen figyelmes körültekintésért s ha bár nem fog is e reformja által az ellenzék csodálatában részesülni, de alkotni fog egy oly történelmi mozzanatot, mely az ő nevét fogja emlegetni hosszú idők múlva is.

Morzsák.
(A katonavilágból)

Bevonultak a szegény civilkatonák, nyolc heti kiképzésre. Szomorúan bandukolnak a nagy melegben, és csinálják a fegyverfogásokat a Pavillon kaszárnya melletti kőkeményre kitaposott gyakorló-téren.

A tanítás nemétől folyik, csak a kommentációk mennek magyarul, és pedig az égbeli szentek, s az apák I-tenének nem a legbarátságosabb emlegetése közepette.

— Hát még az urak is ilyen szamarak! — fakad ki végre a türelmét vesztett ab-richtoló.

— És jól eső büszkeség tölti el, hogy ő nándudvari vagy mikeszécsi paraszt legény jobban tudja a „nített“ (kniet!) mint ezek a tintanyalók.

— Mert hát uraim! az apjuk Istenit — könnyebb dolog a tintát nyálni, mint úgy megcsinálni a linkszomat hogy annak a kan-csal urnak a jobb szeme, ott a sor szélén, az is a sarkon forduljon, oszt balra nézzen. De ide bámul mindig rám, mint a bornyú az új kapura. Aki áldója van a vak apjának, tisztelt ur . . .

Szóval igyekszik a káplár ur lehető nyá-jas lenni ezekhez a tintanyalókhoz, akiket különben abszolúte semmiknek se tart.

— No bizony a frejbilligokozhoz képest mik ezek? Titulirte urak. Még cigarettával is meg mert egy kínálni, pedig tudhatná, hogy virszinián alul nem szoktam mindenféle himpellérel szóba állni.

Nyakoncsipték a családfenntartókat is. Egy ilyen családfenntartó, (aki melleleg meg-

jegyezve, úgy tartja fenn a családját, hogy ávenne egy gyöngé ezer forintot pumpol ki a mamától) panaszkodik a berukkoló előtt:

— Barátom ki tartja most már fel a családot?

— És olyan bánatos arccal mondta ezt, mintha maga is hitte volna.

— Szervusz Géza!
— Semmi szervusz — közmebe Darázs, és hadnagy Szejd. Így állunk. És most engedelmesskedni.

— Hátra arcz, indulj Kopeckibűz, ott fizetsz sűrt és virslit, s megkínálsz egy regalitással —

— És bevezényli a hadnagy ur tartalékos pajtását a süresarnokba.

— Szegény Laczi — sajnálkozik a kis menyecske, gyakorlatra bevonult testvére sorsán.

— Sohse sajnálja nagysád. Lássa én irigylem — veti közbe egy öreg ur.

— Miért irigyli?

— Hogyne irigyelném. Odaadnám az egész vagyonomat, ha még egyszer alkalmas lennék, ha csak póttartalékosnak is.

— A kaszárnyában vacsorázol?
— Nem, odahaza. Szépen megvacsorá-lunk az asszonykával, azután megyek vissza a kaszárnyába.

— Elég komizság, hogy vissza még, ha én a feleségednek lennék, nem is adnék neked enni.

A kis menyecske furcsa tablót lát. Ked-ves férjére, persze bakaruhában, ölelgeti a kis szobacizust.

Természetesen azonnal elájul. A férj végre felocsolja, s elkezdi vigasztalni.

— Tudod kedvesem ebben a katonaru-hában elfeledi az ember, hogy felesége van.

— Jó, de ha majd én is látok katona ruhát, persze különbet mint az a tiéd, fénye-set, ragyogót, hát majd én is elfelejtem, hogy férjem van — tromfol szomorúan a kis asszony.

Valamelyik beruklott ur közlegényi rongyos uniformissa teljes biztosságában, haza-kisér az Anna-utcai kutról egy konyhahöl-gyér. De az nagyon húzódozik. Csak úgy immel, ámmal felelget.

— Hagyjon békét az ur.
— Nem vagyok én ur. Látod milyen rongyos a nadrágom.

— Mégis megismerem én, hogy nem olyan virtikli baka.
— Miről?

— Mert az nem beszél annyit hiába, mert ennek több esze van — s a felsült Marsfi előtt hirtelen becsapta a kapu ajtót.

János ur megígérte a feleségének, hogy mindennap ír levelet haza. Tegnap is írt egyet a Kis-Kassán. Kényelmesen ingujta vetkőzve, jégbehűtött mohai fröcs izogatósa, s jó szá-raz kolbász eszegette közben.

... kedvesem! A forró nyári nap he-vében, itt kinlódunk étlen, szomjan. Köny-nyet ejts ha rám gondolsz. — Szerencsétlen Jánosid.

és nyomban utána egész önkéntelenül Bettire gondoltam. Hát a kis barna irt? Felbon-tottam a levelet, melyben apró betűkkel eme sorok voltak:

„Kedves ideál! Egy szegény beteg leány, a ki talán a sir szélén áll, kéri ünt: látogassa meg ma délután három óraker és mentse meg a csunya haláltól.“

Betti.

Bérmilyen szomorúan hangzott e néhány sor, mosolyogtam és újra meg újra átolvas-tam a levelet. Nem minden napi dolog ám ez kérem! Egy kis leány halálos ágyához hi, hogy gyógyítsam meg. Én legyek a doktora, mikor teljes lelkemből utálok az orvosi tudomán-nyt. Beláttam, hogy ez a leány csakugyan szerelmes!

Gondolatomban egész délelőtt a kis be-teggel voltam elfoglalva. Azt bizonyosra vet-tém, hogy meglátogatom. De vajlon kivel találkozom majd az ágya mellett? Talán szü-lei, nővérei siránkoznak körülötte és én, mint egészen ismeretlen rájuk nyitok. Mivel kezd-jem, mit beszélek. Azt a kit levélkét csak nem mutatom meg az anyjának vagy az ap-jának. Eh! végre is valami lesz valahogy!

Déltűn 2 óra volt s már én a Bettiek utczáján sétálgattam; kisebbre-kisebbre szo-ritottam a sétátért, míg végre a Betti lakása előtt lassu léptekkel járkáltam föl s alá. Nem olvastam ugyan meg, de biztosan merem ál-állítani, hogy tiz-tizenkét óra eljártam a háza előtt, míg végre bátoroságot kaptam és beléptem a kapun. Az udvarban a kereszt-é-pület előtt motozkált egy apró kis asszonyka. Felé tartottam és kérdeztem tőle, hogy itt lakik-e Betti?

— Az asszony a mint látta, hogy valamit beszélek, egyik füléről félre huzta fekete ken-dőjét és fejét egészen közel tartotta a szá-mhoz. A nélkül, hogy doktor lettem volna be-láttam, hogy nagyot halló asszonynyal, van dolgom, belékiáltottam hát az elében tartott fülbe:

— Bettit, a beteg leányt keresem!
— Ah hát ön az új orvos? — kiáltá a kisasszonyka örveveze — mondá a aleányom, hogy ma egy fiatal doktor ur fogja megláto-

Hangy odaláthatna az a szegény kis me-nyecske lenne Kis-Kassán kutyavásár. De így? Úgy megsiratja azt a léhűtöt (illetve hideg lét ivót) mint annak a rendje.

Julius.

Napi hírek.

— A király Debreczenben. Sok-szor irtuk már, hogy a király ő felsége a nyáron a katonai hadgyakorlatok alkal-mával meglátogatja városunkat is. Ma már biztos forrás az itt idős napját is megírhatjuk. A király szeptember 14-én egy vasárnapi napon reggel érke-zik városunkba s az egész napot itt tölt-vén, este utazik vissza rendes tábortar-tózkodási helyére. A napokban városunk-ba érkezik a király szállásmestere, hogy megtegye itt a kellő intézkedéseket. A legnagyobb valószínűség szerint a király gróf Dégenfeld József főispán ur lakásán fog megszállani, melyet a grófi család nyáron rendszeren nem használ, mi-után nem itt nyaral.

— Női kézi munka kiállítás. Valóságos kis kiállítás az, mely női kézi munkákból a tündérűjjak dicőségére a Kardos László ur kereskedésének kirakatában látható. Vala-mennyi kiállított darab egy-egy kis művének s illetékes szakértők ítéletét hallottuk, hogy szebb női kézi munkákat elképzelni is alig lehet. A megtekintésre valóban érdemes női kézi munkákat Czeglédi Erzsike, Ku-czik Mariska, Szöllösy Klemma, és Har-mathy Emmi kisasszonyok készítet-ték, s ha ök dícséretet érdemelnék művésze-tükért, méltán kell a legnagyobb előismeréssel adózunk a mesternek. Özv. Gáspár Ig-náczné urnőnek, ki nek régi kipróbált jó-hírű intézetében szerették a kisasszonyok gyakorlataik, s a kinek szorgos felügyelete alatt azon szép munkák készültek.

— A debreczeni női önképzőkör folyó hó 5. tartotta zárgyűlését, melyre szép számú közönség jelent meg. A gyűlés 6¹/₂ óraker vette kezdetét, a következő sorrendben: az elnök üdvözlőlvén az egybegyűlt tagokat, a mult jegyzőkönyv felolvasása után titkári jelentés következett; azután Benyáts Emilné olvasta fel: „Az expressz vonaton Phantasia“ című művét, melyet némethől fordított s a hallgatóság érdeklő figyelt. Ezt követte Erdős Matild zongora játéka, „Edelweiss Idylle von Gusztáv Lange“, melyet a közön-ség tapsal tüntetett ki. — Azután következett „A hajnal hasadás az erdőn“, című munka bírálatának felolvasása, melyet Molnár Janka bírált, a mi jegyzőkönyvi dícsé-rettel jutalmaztatott; — a jelli-gés levélke felbontása után kitűnt, hogy a munka írója Erdős Matild. A szerzőt megjelenezték, — Emmert Antonia zongorán játszott kedves ügyességgel — „a Kloster Glocke“ Lefebure Welytől. — Végre Molnár Jan-ka szavaltá Battyányi című költeményt.

gatni, a ki a szegényeket ingyen gyógyítja. Tessék bejönni . . .

Benyitott egy alacsony kopott színű aj-tót és egy lesütött szobába léptünk. A világosságból hirtelen eme sötétségbe jutva, szemem néhány pillanatra megtádkák a szol-gálatot; egyetlen tárgyat sem láttam magam körül, megállítottam ott, a hova beléptem és mozdulatlanul néztem magam elé. A kis siket asszony végre az ablakról félre rántotta a függönyt és a betóduló világosság mellett mindjárt elémbe tűnt egy megvetett kis ágyacska, melyben csöngesen, szemét be-hunyva feküdt a kis barna. Az ágy feje-nél volt egy asszál, tiszta fehér terítővel befed-ve, a szoba másik oldalán az ablak alatt alacsony divány s az ágy mellett egy karos szék.

Még szétnézegtettem az egyszerű tiszta szobában a siket asszonyka folytonosan sür-gölgözött, feeseget körültem, hogy mit? azt magam sem tudom. Bizonyára Bettitől be-szélhettem, kinek nézésében mélyen elmerültem. Halvány arczán két felöl egy egy kis róza-pirosaság volt, kedves ki ajka félük nyitva gyorsan szedte a lélegzetet, haja hanyaguil omlott homlokára s apró kacsoi mellén össze-kulesolva pihentek.

Sohasem találtam ilyen szépnek Bettit. Leültem ágya mellé és meg fogtam kis kezét. A leány felébredt és majdnem elsikoltotta magát a mint rám ismert; körülnézett és sóhajtvá susogta:

— Köszönöm, köszönöm!
— És még kezemben tartottam kis kezét és kérdém:

— Mi baja van kedves Betti?
— Ah! — sóhajta a leány, fájdalmasan vetvén rám tekintetét — az én bajomat csakis ön tudja meggyógyítani. A szívem fáj, a szí-velem! . . .

Alig mondta ki az utolsó szót, hirtelen a takarót kebléről félrehozta, gürcsösen meg-ragadta jobb kezem, és hevesen dobogó szívére nyomta.

[Vége köv.]

mely alatt a Hunyady indulót zongorán hal-
kán játszotta Kovács Józsefné urnó. Az el-
érkezéskor kedélyek felvidámítására nevezett
urnó több magyar dalt játszott egész érde-
sel. — Ezek befejezése után több tárgy nem
lévén, az elnök megköszönvén a jelenlévők
szives figyelmét, a gyűlés bezárattat. Leg-
közelebbi ülést Szeptemberben fog tartatni.

— **Járványos gyermekbetegségek.** A Ka-
nyaró és a himlő nem nagy mértékben ugyan,
de járványoszerűleg pusztit Debreczenben, úgy
hogy az illetékes hatóságok szigorúan betar-
tandó óv és rendszabályokat fognak legköze-
lebb életbe léptetni.

— **A kik hűvösön ülnek.** Nehogy börtönt
tessenek érteni, hanem azokat a boldog ha-
landókat, a kiknek megadatott a mód, ebben
a rekkenő hőségben itt hagyni ezt a mi por-
os városunkat s hűsíteni mehetnek. Megirtuk
már más alkalommal, hogy aránylag Debre-
czen adja a fürdők számára a legnagyobb
contingens. Eltekintve attól, hogy csaknem
mindenki szőlős kertekben, és a nagyerdőn
lakik igen sokan elutaznak fürdőbe. Mind-
azoknak névsorát a kik a szélrózsa minden
irányába elutaztak mi nem közölhetjük, ha-
nem hogy mily sokan lehetnek abból is lát-
szik, hogy csak lapunk előfizetői közül
nyilván vannak, a kiknek a tartózkodási helyére
kell a lapjainkat expedálniunk. Előfizetőink
közül fürdön időznek: Schneller Károly
ezredorvos (Budapest Császári fürdő), Dr. Ke-
nyesi Mór (Ottomány), Dr. Popper Alajos
(Margitsziget), Tóth Ferenc tanár (Koryt-
nicza), Náday Sándorné (Szobráncz), Miskolczy
Nándor (Karlsbad), Gerzon Ödön (Bártfa),
Szepessy Antalné (Budapest Erzsébet Sósfür-
dő), Simonffy Sámuel (Gánóc), Simonffy Im-
réné (Marienbád), Fichlein Ignác (Marien-
bád), Dr. Cseh Tivadar (Tasnád Szántó),
Szűcs Kálmán (Matlárháza), Géressy Kálmán
(Matlárháza), Hegyi Mihály (Matlár-
háza), Rósenfeld Jakab (Marienbád), Nagy
Ferencz (Alsó Tátrafüred), Váradi Szabó
János (Bártfa), Kovács János (Nagyvárad)
Püspök fürdő), Mayerffy Károlyné (Bártfa),
Ármós Bálint (Karlsbad), Osztér Lamm Ernő
(Matlárháza) Öv. Csiffy Lászlóné (P. Aba),
Dr. Rotzinek V. Emil (Ó Tátrafüred), Áron
Miksa (Karlsbad) Dr. Balkányi Miklós (Tátra-
Széplak), Jakabovits Aladár (Balaton-Fü-
red), Vértessy Arnold (Leibitz), Zelizy Sze-
réna (Balaton Fürdő), Dr. Szántó Sámuel
(Siófok), Geiger Róza (Ischl).

— **Kedves vendég Debreczenben.** A ma-
gyarországi lótenyésztés tanulmányozása
céljából tudvalevőleg a kormány megbizta
Wrangl gróft, ki e célból körutazt az egész
országban. Kedden este hozzánk érke-
zett, hogy a várost és a közönség lóállo-
mányát beható tanulmány tárgyává tegye.
Tegnap délután Bészler tanácsnok kíséreté-
ben a Hortobágyra rándult ki. Körutjában
neje is kíséri, és az adatok összegyűjtésében
tevékeny részt vesz s férje észrevételeit fol-
yatosan jegyzi, a nemesebb fajta lovakat
pedig lerajzolja. Wrangl gróf tanulmány ut-
jának eredményét a jövő évben megjelenendő
„Magyarország lótenyésztése“ című terje-
delmes műben fogja közléni.

— **Dr. Bruckner Ernő,** műtőorvos, ne-
hány kiválóbb hazai gyógyfürdő megtekintése
végett két hétre eltávozott városunkból.

— **A bikszádi fürdőigazgatóság** nevében
P a t o r K á l m á n főszolgabíró mint fürdő-
biztos és dr. E c s e d y G e d e o n kör és
fürdőorvos a következő nyilatkozatot küldték
be: „A Debreczenben elterjedt azon hírrel
szemben, mintha Bikszádon és környékén
himlő járvány uralkodnék — alulírottak ki-
nyilatkoztattuk, hogy sem Bikszádon, sem
környékén, sem himlő, sem más járványos
betegség nem uralkodik, mit azon körülmény
is igazol, hogy Debreczenből, mint mindig,
úgy most is nagy számmal vannak itt fürdő-
vendégek. Kelt Bikszádi fürdőben 1890. július
hó 8-ikán P a t o r K á l m á n főszolgabíró mint
fürdő biztos. Dr. E c s e d y G e d e o n kör és fürdő
orvos.

— **A nagyváradai áruaktár részvénytársá-
ság** most tudatja megalakulását. A memoran-
dumból, melyet az igazgatóság szétküldött,
kiveszük a következőket: A vállalatunk
legelőször díjtétel mellett és a legpontosab-
ban eszközli mindennemű áruknak és termé-
nyeknek raktározását, tűz ellen való biztosítá-
sát, kezelését és szállítványozását. Mint-
hogy a vállalat alapítói a nagyváradai takar-
ékpénztár, a bihar megyei keresk. és ter-
ményhitelbank és bihar megyei takarékpénztár
támogatását maguknak biztosították abban az
előnyös helyzetben vagyunk hogy nálunk berak-
tározott árúk és terményekre olcsó kamatláb és
kedvező visszafizetési feltételek mellett bár-
mily nagy összegű előleget adhatunk. Vállal-
atunk nagy sulyt fektet a bizományi eladá-
sokra és bevételre és különös gondunk
lesz rá, hogy mindennemű áruk és termények
bizományi bevásárlását olcsón és gyorsan
eszközöljük s e tekintetben nemcsak az áru-
raktárainkban beraktározott árukra és termé-
nyekre szorítkozunk, hanem minden fajta és
minőségű, bármily vasuti állomáshoz szállí-
tandó termények és áruk vásárlására és
eladására vonatkozó megbízást készséggel
elvállalunk.

— **A téglási tolvajbando bűnyüének**
végtárgyalása, mely tegnapelőtt vette kezde-
tét, tegnap este ért véget. És pedig ítélettel
nyert befejezést. A vádlottak egy részét, így
Dr. B a k o n y i S a m u védenzeit: Fried
Simonót és Czigler Farkast — Szinay
G y u l a védenzeit: Bogdán Gábort, Bogdán

Gábornét, Tóth Istvánt és Grünvald Sámuel
és M o l n á r I m r e védenzeit: Kraft Sala-
mont — felmentették. A többi vádlottak közül,
a fővádlott: Szalai András nyolcz évi, Gut
Bálint négy évi, és Körmeöz Bálint három
évi fegyház büntetésére — S. nagy Bálint 14
napi, K. Tóth Bálint és Cs. Nagy Mihály
pedig egy-egy havi fegyházbüntetésre ítéltet-
tek. Az ítélet ellen a vádlottak, a fővádlottat
kivéve, felelősezt jelentettek be, ugyazintén
a fővádlott hivatalból kirendelt védője dr.
I r i n y i I s t v á n is. A közzévaló: dr.
S á r v á r y L ó r i n c z is felelősezt jelentett
be. Végül el nem mulasztattuk ismétlni azt
a sokszor hangoztatott kifakadást a tárgya-
lási terem szíle ellen. Tegnap is a ká-
rosultak egy része kiint szorult, mert a terembe
nem fért be — az egyik védőnek pedig a
védők asztalánál nem akadt már helye s úgy
szólván oda szorult a vádlottak padjára a
szaronyos örök közlé. Valóban nem győzhet
az ember eleget csudálkozni, hogy egy ilyen
tekintélyes bírói testület mint a debreczeni
törvényszék — eddig is hogy tarthatta bűn-
ügyi tárgyalásait egy olyan, falusi kupak-
tanácsnak való teremben.

— **A Hortobágyon** legelő jószág állomá-
nyokban is kiűtött a járványos száj és köröm-
fájás — és e miatt, ha a járvány addig meg
nem szűnik, valószínűleg a legközelebbi orszá-
gós vásár is elhalasztatik.

— **Tíz frtért 33.000 frt.** Az osztrák ál-
lami jótékony sorsjegy lönyereményét a na-
pokban történt huzason a 115,515. számú
sorsjegy tulajdonosai, Köves Béla vesprémi
kávés és Suly László vesprémi pékmester
nyerték meg, kik 100,000 forint nyeresé-
nyezetet minden levonás nélkül tegnap felvet-
ték Bécsben és hazaküldték rögtön a vesz-
prémi takarékpénztárba. A huzás tudvalevő-
leg jun. 3-án volt. A két szerencsés ember-
nek a sorsjegyhez volt egy harmadik társuk
is, egy fiatal ember, kivel együtt ültek a
huzás előtti napon. „Fogadok, — jegyzé meg
Köves — hogy miénk lesz a lönyeremény.“
Erre a fiatal ember ezt jegyezte meg: „Ha
olyan biztosan tudod, hát vedd meg az én
részemet is. Odaadom 25 frtért.“ „Tíz forin-
tot adok érte“, vélszolt Köves. A fiatal em-
ber, ki azt hitte hogy üzletet csinált amennyi-
nyiben 67 krajczárért 10 frtot kapott, eladta
a maga részét. Mikor ezt a veszprémi meg-
tudták, Kövest kinevették. „Majd holnap én
nevetek“, jegyzé meg Köves és csakugyan
elalalta szerencsését. A két nyeresémet-nyer-
tes elvitte magával Bécsbe szerencsétlen tár-
sát is, a ki könnyes szemmel és nagyokat
sóhajtozva nézte végig, mikor barátainak le-
olvasták a 100 db ezert.

— **Egy pecsényomó gyürü,** Carniol kö-
vel család címer (egy szarvu) véséssel el-
veszett, — a szives megtaláló kerétki illő ju-
talom mellett az Ellenör kiadó hivatalánál
jelentkezni.

— **Szivarvány éjjel.** Freistritzben közelébb
ritka természeti tüneményt láttak: szivar-
ványt éjnek idején. Ezt a holdvilágnak az
esőben való fénytörése magyarázza meg, mert
akkortájt délkeleten holdtölte volt teljesen
derült éj mellett, míg a holddal szemközt
északnyugaton zuhogott az eső. Ritka és
pompás tünemény volt, mintha villamos fény-
ben fürdött volna az egész környék. Mindössze
negyedórát tartott. Télen is látható némely-
kor ily színjáték, mikor a hold jégrétegen
török meg s nagy fénylő gyürüt alkot.

— **Sokoldalú művész-család** lehet a Zahn
család. Vándor truppok Teschen környékén
szokott tanyázni. Az előleges hirdetésekben
egy sorolvák fel a családtagok: művezető,
rendező és komikus Zahn Ottó, dramaturg és
szerelmes színész Zahn Emil, sugó Zahn Mari,
intrikus Zahn Adolf, énekesnő és balletmesternő
Zahn Amália, naiva Zahn Flóra, gyermekszere-
plő Zahn Frida. És ez a testület egész évre
van szerződötve

— **Régi egyforintosok bevéltása.** Wekerle
pénzügyminiszter körrendeletben felhívta a
hatóság figyelmét arra, hogy ismeretlen üzerek
beutazzák a megyéket és a tudatlan népet
azzal ijesztgetvén, hogy a régi egy fo-
r i n t o s o k teljesen értéktelenek, azokat
potom áron összevásárolják és azután meg-
szöknék. A miniszter utasítja a hatóságokat,
hogy hirdessék a legszélesebb körben, hogy
az 1882-dik évben kibocsájtott egyforintosok
az 1892. év június végéig az állampénztárnál
levonás nélkül elfogadhatók.

— **A husarak kérdéséhez.** Lassanként
majd csak átalakulnak már azok a viszonyok
is, melyek a husmérés és husarak közül an-
nyira panaszra adtak okot. Ma tudatják ve-
lünk, hogy s z o m b a t t ó l kezdve az első
sertésvágó társulat helyiségében K o v á c s
Jánosnál a marhahus kilója 40 krajczár lesz,
a kis-osapó-utcai 794 szám alatti nészár-
székben pedig a marhahus kilója 34 kraj-
czár lesz.

— **A Szikszay uszoda** szebb napjai kö-
zeléduék. Azután a három hűvös nap után,
mely legutóbb ráiasztott az ősi felöltötlének
táborára, ugyancsak hatalmasan fűzel a jó
őreg Nap, s kergeti az embereket a vízbe.

— **Csendélet Mike-Pércsen.** Mult év no-
vember 3-án Vida Ferencz szolgaleányi késő
iddogált a „Rózsás“ korcsmában néhány jó
pajtásával. Ott volt az ivók közt Török La-
jos odaváló legény is, a kiről mindenki tudta,
hogy régi haragosa Vida Ferencznek. Mikor
az este haza vetette a legényeket, Török
Lajos kedélyességgel ütogett néhány paj-

tására, a miért nem akartak inni a borából,
Vida Ferencz oda vetette, hogy hát öt már
már nem bánlja, mikor ő sem ivott vele.
Török látta, hogy Vida belé akar kötni s há-
tat fordított neki. Több sem kellett az epés
legénynek. Füttykóst ragadott s addig ütötte
vele a baragosát, míg ott helyben meg nem
halt. A debreczeni törvényszék Vida Ferencz-
czet szándékos emberölés büntetése miatt 12
évi fegyházra itelte s ezen ítéletet a kir. tábla
szüneti tanácsa Tóth Gerő bíró eladása mel-
lett tegnap helyben hagyta.

— **A legújabb divatu fogat.** A kutyákat
sok helyen használják ugyan kocsikban, sze-
gény emberek terhének vonzolására, de uri
fogatnak még nem kívánták meg. Madridban
most egy feltűnni vágyó fiatal hölgy Madrid
melletti nyaralójából már többször négyes
kutyafogattal hajtatott be a spanyol fővá-
rosba, hol az új fogat nagy feltűnést okozott.
A hatalmas négy kutyá fekete és világos
kék szerszámmal var ellátva. A kis hímő is
kék. Az urnó maga hajtja, de elfér mellette
kis szercsese is. Az udvarlók egyebiránt
örülnének, ha divatba jönne az ilyen fogat
és az imádot megelégednek a kutyafogattal,
melylyel nagy feltűnést lehet kelteni.

— **Czigány-gyomor.** Székelyhídon a na-
pokban Pataky Ferencz ügyvédnek elhullott
egy borjúja. Az állatorvos felboncolta a
borjút s konstataálta, hogy lépfene volt;
tehát elásatta. Egy csapat cigány megsejtette
a jó pecsenyét, felástá a földből és jóízűen
elfogyasztotta a borju húst. Semmi bajuk
sem lett tőle, de a dolog kiderült s a cigányok
ellen vizsgálatot indítottak.

Irodalom — művészet.

„A király leány tündér regéje“ a czime
anna a drámai kötetemnek, melyet V a r a
dy Antal Krecsányi szinigazgató fölkérésére
Mária Valéria királykisasszony nászünnepére
irt s melyet Krecsányi ju. 31-én a fejedelmi
menyegző napján, nagy fényvel és gondal
fog a budai színházban előadni. A drámai
kötetem — melyet Krecsányi e hó 15-től
fogva minden vidéki szinigazgatóknak kész-
séggel megküld — országzerte a vidéki
szinpadokon ünnepi előadásul alkalmas, len-
dületes költői nyelven van írva s négy ta-
bleaux-ból áll, melyek czime: „Öröm ünnepe
Budaváran“ (A király leány bölcsője) „A
király leány könye. (Rónay Jácint a ma-
gyar nemzet szomorú napjait beszéli el a
király kisasszonyának.) „Fejedelmi nász“ —
s „a nemzet hódolása a magyar király kis-
asszony nászünnepén.“

— **Izsó Miklós szobra.** Izsó Miklós sirja
még mindig jeltelenül áll a kerepes-uti teme-
tőben. De nem sokáig marad így, mert Mát-
rai Lajos szobrász tanár műtermében már
készül a szobor, melyet a sir fölé állítanak
A márvány-szobor Izsó munkája közben örü-
kíti meg. A szobrot, melynek költségei köz-
adakozásból gyűlték össze, még az ősz fo-
lyamán elhelyezik a kerepes-uti temetőben.

— **Uj operette.** Barna Izsó legújabb ope-
rettje: Florinda foglalkoztatja most a
krisztinavárosi szükur színházat. A mű-
szövegét Kövessy Albert vidéki komikus
színező irta.

— **Blaha Lujza** a napokban Pápan vendég-
szerepelt Jeszenszky Desző társulatánál. Csak
két este akart föllépni, de olyan nagy volt
a közönség érdeklődése, hogy még egy har-
madik estével is meg kellett toldani a terve-
zett vendégszerepelt. Így is megtörtént,
hogy a vidékről érkezettek közül sokan nem
kaptak jegyet a Blaha-estékre. — Bárcsak
a brassói vendégszereplés is ilyen simán és
zavartalan sikerrel végződött volna.

— **A hírlapkönyvtár** már el van helyezve a
nemzeti muzeumban, az első emeleti folyosó-
ból átalakított helyiségben, melyet karzattal
és díszes szekrényekkel láttak el. A magyar
nyelvű hírlapokat földszint, az idegen nyelvű-
veket az emeleten osztották be. A már is
igen gazdag könyvtár használatát a Szinnye-
féle repertorium három köteté segíti elő,
melyek 5300 kötetnyi hírlaphoz és folyóirat-
hoz nyújtanak kulcsot. A magyar nyelvű
hírlapok száma, az 1780-ban Pozonyban
megindult „Magyar Hírmondó“-tól kezdve
mintegy 6000 kötet, az idegen nyelvűeké
pedig 1900 kötet. A tavalyi szaporodás 653
hírlap 41,725 számmal. A könyvtárt id.
Szinnyei József igazgató gondall és szak-
értelemmel rendezte.

Közgazdaság.

— **A zónatarifa első éve.** Az első év, mely-
ben a zónatarifa a m. kir. államvasutakon érvényben van, vége felé közeledik és ennek
eredményei iránt ennek folytán mind nagyobb
érdeklődés nyilvánul. Ma már tizenegy hónap
eredményei ismeretesek s e hónapokban a
személyforgalom következőleg alakult: kiada-
tott a szomszédos forgalomban menetjegy
6,376,433 darab, a távolsági forgalomban
4,830,142 darab, összesen 11,176,775 menet-
jegy, az előző év ugyanazon szakában össze-
sen 4,072,197 menetjegy; a személyforgalom
ezen 11 hó alatt tehát 7,104,578 személylyel
növekedett. A személy- és podgyásforgalom.

— **hól a zónatarifa érvényének első 11 hónapja**
alatt — 1890. február végig a végleges,
ezentul az ideiglenes leszámolást véve alapul
— befolyt 9,926,442 forint, az előző ugyan-
ezen időszakában 8,233,740 forint, a bevételi
többlet tehát 1,692,712 forint. Ezen összeg-
ből levonva a jelenleg már ki nem adott éves
bérleti jegyek után az 1889. évi január ha-
vában befolyt 341,893 forint aránylagos ré-
szét 170,946 forinttal, a tisztá bevételi töb-
let 1,521,766 forint, mely összeget a március-
juniusi végleges leszámolás bizonyára még
jelentékenyen fokozni fogja. — Hogy a közön-
ség a zónatarifa érvényének első éve befejez-
tével nagyjában tájékozva legyen e reform
eredményei felől, a július hatvan napos
eredményei 10—10 naponként közzé
fognak tétetni.

— **Óriási jégverések** voltak, e hó
3-án és 4-én az erdélyi részek legtermékenyebb
vidékein, s az aratás megkezdése előtt tönkre-
tették a gazdaközönség legszebb reményeit.

— **A gabonapiaczról.** Néhány nap
óta a gabonapiacozon szilárd irányzat uralko-
dik és a buza ára e héten jó 5 krral emel-
kedett. Figyelmet érdemel e körülmény annál
inkább, mivel az aratás folyamataról érkező
jelentések most már kétségtelenné teszik,
hogy minden tekintetben kielégítő termésre
van kilátásunk. Az áremelkedést tehát eset-
legesnek kell tekintennünk és okát abban lehet
keresni, hogy a hozatal nem fedezvén
a helyi szükségletet, a még raktáron lévő kü-
lönben sem jelentékeny készletek igénybevé-
telére van a fogyasztás utalva. Másrészt azon-
ban a szilárd irányzatot támogatják a külföld
részére eszközölt vásárlások is, a melyek job-
bára össze szállítandó buzakötésekben jutnak
kifejezésre.

— **Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:**
Vértési Arnold.

— **Főmunkatárs:** Kerczag Vilmo.

Verfälschte schwarze Seide.

Mann verbrenne ein Müsterchen des Stoffes,
von dem man kaufen will, und die etwaige
Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte,
rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen
verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche
von ganz hellbräunlicher Farbe. — Ver-
fälschte Seide (die leicht speckig wird und
bricht) brennt langsam fort, namentlich glim-
men die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr
mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt
eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegen-
satz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern
krümmt. Z-drückt man die Asche der
echten Seide, so zerstäubt sie, die der ver-
fälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depót
von G. Henneberg (k. k. Hofliefer.), Zürich,
versendet gern Muster von seinen echten
Seidenstoffen an Jedermann, und liefert
einzelne Roben und ganze Stücke zollfrei
in's Haus.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos

Debreczen, piacz-utca 1711. sz.

Rendel d. e. 9—12) óráig.
d. u. 3—5) óráig.

Előírása után készült fogpora, záj-
vize, fogkefeje kapható helyben az
összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi
és Kalenda díszmű és Beke László női
divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerár-
rában.

Kardos László

DERECZENBEN.

— **CZEGLED UTCZA és PIACZ UTCZA** —

Ajánlja, mint időszerű czikkeit:

nyári piqué, trico, plüsch mosó-
paplanjait,

mosó szines alsó-szoknyáit,

nyári fehér és szines

ruhászövefeif.

Továbbá olcsó és díszes

függönyeit, ágyterítőit, ebédő és
kávés terítőkeit.

Nagy raktár hazai (szepesség) i

damast árukban.

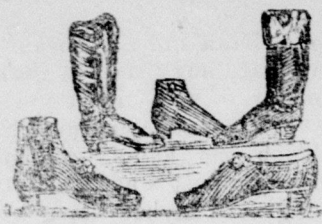
Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező halápi csapszék és az ehez tartozó 6 hold föld f. 1890. évi október 1-től az 1892. évi december 31-ig terjedő időre tehát 2 évre és 3 hónapra, a város nagytanács termében f. 1890 évi Julius 23 napján d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a városi számvevő hivatalban megtekinthető feltételek mellett hasznosbérbe fog adni.

Miről az árverési óhajtok azzal értesítettek, hogy a 401 frt. kikiáltási árnak 10% kzmáját bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1890. Junius 30.

A városi tanács.

Mödlingi CZIPOGYÁR

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!
Legnagyobb választék mindennemű

szipő árúknban
nők, férfiak és gyermekek részére.

A legdivatosabb alakban, legjobb anyag és legelőcsőbb árak.

A gyári árak gyártmányunknál, tudvalevőleg a talpba be vannak vésve.

Raktárom : N-várad-utca 2130.

Miskolczy-féle ház, a megyeház mellett.
Javítások jutányos árban leforgatnak.

Nyári uszoda megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a kedvező idő beálltával a mai napon a „Margit-fürdő-intézet“ telepén lévő

nyári uszodámat megnyitottam.

s tekintve az idő előhaladottságát, igen mérsékelt idénybérletet nyitok, u. m.:

Felnőttek részére idényjegy fürdőruhával . . . 8 frt
Gyermekek és tanulók részére . . . 6 frt
Uszodajegy felnőttek részére fürdőruhával . . . 30 kr.
Gyermekek, tanulók s katonák részére fürdőruhával 20 kr.

Az uszástaniást az eddig is közszeretnek örvendett budapesti uszómester **Péozeli Ferencz** fogja eszközölni.
Beiratási díj 1 frt, minden uszolecke 10 kr, felszabaduláskor utólag fizetés 1 frt.

A saját fürdőruhával bíró fürdővendég mosás és gondozásért az egész idényre 1 frt 20 krt fizet.

Az uszoda nyitva van: férfiaknak reggel 5—9 óráig és délután 2—7 óráig; nőknek reggel 9 órától déli 1 óráig.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Szikszay Gyula.

Kereskedelmi tanintézet

(AKADEMIA)

NAGYVÁRADON.

Alapított Nagyvárad város s az itteni kereskedői körök támogatásával. Vallás-, közoktatásügyi m. k. ministerium által nyilvános jelleggel végleg felruházott.

Áll 3 évfolyamból (osztály). Végzett tanulók előnyös elhelyezéséről, árukereskedésekben, pénz-, biztosító-intézetek-

nél, gyárakban, vasuti és gőzhajózási vállalatoknál az igazgatóság és felügyelő bizottság gondoskodik.

Egy évi szaktanfolyam főgymnásiumi vagy főreáliskolai tanfolyamot végzettek részére.

Vidéki szülők gyermekei előnyös és olcsó ellátást, tanulmányi és fegyelmi tekintetben gondos felügyeletet nyernek.

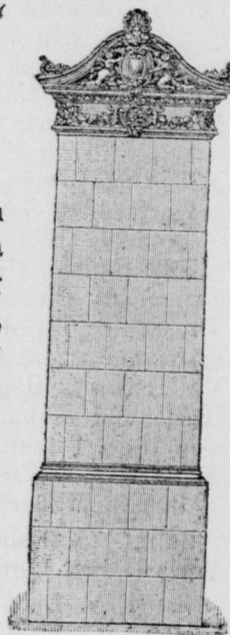
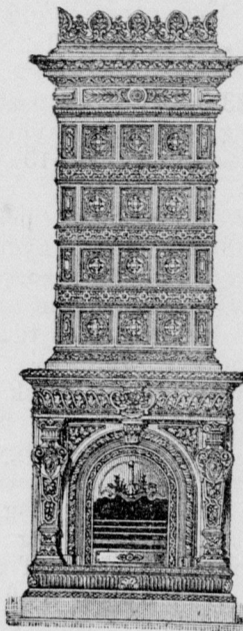
Felvilágosítást az érdeklődőknek készséggel nyújt.

Nagyváradon, 1890. junius hóban.

Az igazgatóság.

HONI GYÁRTMÁNY.

Az „Eperjesi Népbank“
kályhagyára,

mely a legújabb időben Eperjesen épült s a külföldi gyárak mintájára a mai kor igényeinek megfelelőleg tetemes költséggel rendeztetett be, azon kellemes helyzetben van, hogy az elsőrangú külföldi gyárak módja és mintái szerint készített hazai gyártmányaival a fokozottabb igényeknek is, még pedig a külföldieknek jutányosabb árakon megfelelni képes.

Miért is igen jó minőségű és izlásteljes kivitelű

cserép kályháinak

nagyobb választékát és készletét felállítással vagy anélkül a t. cz. közönségnek távolabb fekvő vidékekre is, megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők az árjegyzékek kaphatók és megrendelések tehetők **KOVACS GYULA** vaskereskedő úrnál Debreczenben, Nagyuj-utca szegletén, a „Bika“ szálloda mellett vagy Eperjesen a tulajdonos

Eperjesi népbanknál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára 2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt 14 „ — „

Gróf Vay Dániel „Magyarország története“
3 vaskos diszkötet ára 7 „ — „

Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ — „

Vértési Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény
1 kötet ára 1 „ — „

Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1
kötet ára 1 „ — „

Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe
vászonra huzva (leszállított ár) 1 „ 50 „

Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.

Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések
ára 1 „ 50 „

Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések
ára 1 „ 20 „

Karczag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára 1 „ — „

Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbe-
szélések, ára 1 „ 20 „

Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és mun-
kái“ ára 1 „ — „

R. P. O. „Titkos szerelm“ regény 1 kötet ára — „ 80 „

Bugyi Sándor depr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultóval eszközöltetnek.